

שיחת השבוע

חב"ד
כל הלב לכל אחד

צעירי אגודת חב"ד

יש חדש

יריד חוויות הפסח

החלה ההרשמה ליריד חוויות הפסח בכפר חב"ד. הפעילות מיועדת לתלמידי גני ילדים ובתי ספר יסודיים, ומקנה להם שלל חוויות הקשורות בחג: התנסות אישית בלישת הבצק ובאפיית מצה, סיור במאפיית המצות הגדולה, תכנית אורקולית עם שלומי וסתם ועוד. כל ילד מקבל שי - מצה באריזה אישית מהודרת והגדה של פסח. היריד יפעל מכ"ו באדר (24.3) עד ט' בניסן (5.4). הרשמה מראש חובה ומומלץ להקדים. טל' 054-5731770 או 054-8113770.

מגבית קמחא דפסחא

לקראת חג הפסח המתקרב בתי חב"ד ברחבי הארץ פותחים במגבית 'קמחא דפסחא' המסורתית, שתאפשר לחלק עשרות אלפי חבילות של מצרכי מזון, עם מצות שמורות, לחג. הציבור נקרא לתרום ביד רחבה, כדי לשמח את לב המשפחות הנזקקות. פרטים בבתי חב"ד.

יופי של פנסים

לקראת פורים הפיק המרכז לעזרי שלוחות את הספר פנסים - מבחר אמרות ורעיונות מאירים, מחכמת החיים של חסידות חב"ד. הספר מהודר, בעריכת מוני אנדר, זכה להצלחה רבה, כחלק ממשלוחי המנות שהעניקו בתי חב"ד. טל' 03-9606120.

זמני השבוע

ניווט	דטרויט	מיאמי	לוס אנג'לס
6:47	7:23	7:13	6:45
7:47	8:24	8:05	7:40

שיחת השבוע הוא גיליון לכל יהודי, המופץ בכל רחבי הארץ והעולם. נוסד בשנת תשמ"ז (1986) בידי הרב יוסף יצחק אהרונוב

עורך: מנחם ברוד

יוצא לאור על ידי: המרכז לעזרי שלוחות

ת"ד 100 כפר חב"ד 6084000

טל' 972-73-2480711 • פקס' 972-3-9606169

www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il

מודעות: טל' 053-3166532, דוא"ל: m3166532@gmail.com

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

יש לתורה מה לומר על צבא

ככל שהצבא יהיה טהור וקדוש יותר, וככל שחייליו ומפקדיו יעמדו ברמה רוחנית גבוהה יותר - כן נזכה לברכת ה' במשימות המוטלות על הצבא

צבא העומד ברמה רוחנית גבוהה יותר, יצליח יותר (צילום: ברלה שיינר)

מתעסקים בשאלה אם הקריאה 'הצילו!' נאמרת בסגנון הנכון ובטון המדויק. האומנם טחו עיניהם מלראות את התהום הרוחנית שאליה גוררים את הצבא כולו?! וכי בשעה זו צריך לעסוק בענייני סגנון, נימוסים והליכות?!

יותר ביטחון

תורת ישראל אינה מצומצמת לענייני כשרות ושבת בלבד. יש לה מה לומר גם על דמותו ודרך התנהלותו של צבא. אמנם עדיין לא זכינו שהמדינה היהודית תהיה נאמנה לערכי התורה, אך בוודאי אין לאפשר שדווקא הצבא יהפוך למוביל מגמות ההרס וההפקרות, כמו המקולקלות שבאומות.

קולה של היהדות צריך להישמע בסוגיה הזאת בכל העוצמה והנחישות, ולא דיי בהצגת העמדה הנכונה בלבד, אלא חייבים להפעיל את כל מנופי הלחץ כדי לבלום את המגמות ההרסניות האלה.

אנחנו משוכנעים שכלל שהצבא יהיה טהור וקדוש יותר, וככל שחייליו ומפקדיו יעמדו ברמה רוחנית גבוהה יותר - כן נזכה לברכת ה' במשימות המוטלות על הצבא. כך אומרת התורה במפורש: "כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ מְתַהַלֵּךְ בְּקִרְבְּךָ מִחֲנֶךָ, לְהַצִּילְךָ וְלָתֵת אִיבֶיךָ לְפָנֶיךָ", וזו ההנמקה לצורך ש"יְהִי מִחֲנֶיךָ קְדוֹשׁ". קדושת הצבא משמעותה פחות נפגעים, יותר ניצחונות ויותר ביטחון לכל תושבי הארץ.

בדיון שהחריף בעת האחרונה על המגמות החדשות בצה"ל נשמע בעיקר הטיעון שהדבר יוצר קושי לחיילים שומרי מצוות. זה בהחלט נימוק חשוב, אבל אין הוא העיקרי. בעבורנו, כיהודים מאמינים, יש כאן עניין החורג ממצוקתם של חיילים דתיים, והנוגע לעצם קיומנו.

מראשית קום המדינה, ולמעשה עוד קודם לכן, מתנהל כאן מאבק על דמותה ועל צביונה של מדינת היהודים. הציבור המאמין נלחם למען השבת, הכשרות, נישואים וגירושים כדת משה, רישום היהדות וכדומה - לא כליכך בעבור צרכיו של הציבור הדתי, אלא מתוך ראייה כללי-יהודית, שזה הדבר הנכון לעצם קיומה של המדינה.

קדושת המחנה

ככל שעיקרון זה נכון באשר לצביונה היהודי של המדינה בכלל, הוא נכון שבעתים באשר לצה"ל. הכשרות והשבת נשמרות בצה"ל לא רק כדי לאפשר לחיילים דתיים לשרת (כי את צורכיהם הייחודיים אפשר לספק גם בדרכים אחרות), אלא מתוך תפיסה שזה הבסיס המינימלי הנחוץ כדי שזה יהיה צבא יהודי, שברכת ה' שורה עליו.

השקפת העולם היהודית קובעת דברים ברורים באשר לצביונו של הצבא. הוא צריך להיות קדוש וטהור יותר מהחברה האזרחית - "יְהִי מִחֲנֶיךָ קְדוֹשׁ". דווקא מפני שהשירות הצבאי כרוך בסכון חיים, נדרשת בו יותר ברכת ה', ולכן צריך שהוא יתנהל יותר על-פי רצון הבורא.

במובן זה, המגמות החדשות החודרות לצה"ל חמורות לא פחות מחילול השבת ומרמיסת הכשרות. הן מכניסות יסודות הרסניים לתוך חיי הצבא ומרחיקות אותו עוד יותר ממקום של קדושה וטהרה. על זה צריך לצאת למאבק בלתי-מתפשר ולהפוך שמים וארץ כדי לבלום את המגמות המסוכנות האלה.

קשה להבין אישים דתיים וראשי מכינות שמיהרו לגנות את סגנונה של הזעקה שהושמעה על התהליך המסוכן הזה. הבית עולה בלהבות, וכאן

הדמיון שבין התורה לכלה

הראשון של הקשר. כך במסירת לוחות הברית היו כלולים כל ענייני התורה וחדושיה שיתגלו במרוצת כל הדורות.

התחייבות לעתיד

ואולם רש"י אינו מסתפק בפירוש הזה, מכיוון שלמעשה היה ביכולתו של משה רבנו ללמוד את התורה כולה במשך ארבעים הימים שהיה בהר. הקב"ה אינו 'מלמד' רגיל, ומשה רבנו אינו 'תלמיד' רגיל. וכבר מצאנו שהיו גאונים שלמדו את כל התורה בפרק זמן קצר. לכן רש"י מביא את פירושו השני: "תלמיד חכם צריך להיות בקי בכ"ד ספרים".

אך גם הפירוש השני אינו מושלם. קשה לומר שהפסוק מכונן לכ"ד ספרים בשעה שעדיין לא ניתנו. לכן בא הפירוש הזה בהמשך לפירוש הראשון. כשם שמסירת הכלה לחופה כוללת את כל מצוות פרו ורבו בשנים הבאות, כך גם קבלת התורה כמוה כהתחייבות ללמוד את כל כ"ד הספרים העתידיים לבוא.

(תורת מנחם, כרך נה, עמ' 392)

אמרת השבוע

סדר המילים

פעם אחת העמיד חסיד בקבוק יין על שולחנו של רבי מרדכי מקוזמיר. החסידים שעמדו סביב רצו לטעום ממנו, אולם מחזיק הבקבוק לא רצה למסור לאחרים בטרם הוא עצמו ישתה.

חיך אליו רבי מרדכי ואמר: "בעניין לוחות הברית נאמר למשה 'פסל לך', ואילו בעבודה זרה נאמר אותן שתי מילים – 'לא תעשה לך פסל'. איך אפשר אפוא להבחין בין הלוחות, שהם תכלית הקדושה, לעבודה זרה, שהיא שיא הטומאה?"

"ההבחנה היא בסדר המילים: בעשיית הלוחות ה'לך' כתוב אחרי 'פסל', ואילו בעבודה זרה ה'לך' נכתב לפני 'פסל'. מכאן אנו למדים שאם אדם חושב קודם כול על עצמו – זה סימן בלתי טהור".

פתגם חסידי

"בפרשת פרה נאמר 'ולקח אזוב וטבל במים איש טהור'. ללמדנו שכדי לקבל את מימיו של איש טהור, צדיק, צריך האדם להיות תחילה בבחינת אזוב" (תפארת שלמה)

שכבר למד בעבר שמשה רבנו זכר דברים שנאמרו לו זמן רב קודם לכן – בשליחותו במדיין לשחרר את בני ישראל, בהקשר של דיני קרבן פסח ודיני ירידת המן. לכן הפירוש שמשה שכח את תלמודו אינו מתיישב על-פי הפשט.

כמורכב לא די להמשיל את התורה למתנה סתם, מפני שכאן אין הכוונה למתנה רגילה. כלה הנמסרת לחתן מטרתה ליצור משפחה בישראל ולמלא את הציווי "פרו ורבו ומלאו את הארץ". אמנם התכלית הזאת אינה מתרחשת מיד, אך כבר ברגע כניסתה לחופה נמסרת הכלה לחתן לצורך המטרה הזאת.

הכוח ניתן בחופה

בזמן החופה נוצר הקניין שיש בו כל הפרטים שיבואו לידי ביטוי בשנים הבאות: "דור ישרים יבורך", "זרע בירך ה'", בנים ובני בנים העוסקים בתורה ובמצוות. בדרך זו נמסרה התורה למשה.

אמנם ההתחלה כרוכה בהשקעה וביגיעה, כמו הקמת בית בישראל, אולם הפוטנציאל של הברכה שתתגלה בעתיד גלום כבר ברגע

פרשתנו מתארת את מסירת לוחות הברית למשה: "וַיִּתֵּן אֶל מֹשֶׁה פְּכֻלְתּוֹ לְדַבֵּר אֵתוֹ בְּהַר סִינַי שְׁנֵי לַחַת הַעֲדוּת". המילה "פְּכֻלְתּוֹ" נכתבה בכתיב חסר (בלי ו'), ויש כאן רמז שהתורה הייתה בבחינת כלה. רש"י מביא על כך שני פירושים: "שנמסרה לו תורה במתנה ככלה לחתן, שלא היה יכול ללמוד כולה בזמן מועט כזה; דבר אחר: מה כלה מתקשטת בכ"ד קישוטים, הן האמורים בספר ישעיה, אף תלמיד חכם צריך להיות בקי בכ"ד ספרים".

בפירוש הראשון רש"י משנה מדברי הגמרא. שם נאמר ש"בתחילה היה משה למד תורה ומשכחה, עד שניתנה לו במתנה", ואילו רש"י אינו מזכיר זאת. כמורכב יש להבין מה הנחיצות בדימוי החתן והכלה, לכאורה די להשוות את התורה למתנה. ועוד, על-פי רוב רש"י מסתפק בפירוש אחד, אלא אם כן אין הוא בהיר לגמרי. למה הוא נזקק כאן לשני פירושים?

משה לא שכח

אלא רש"י השמיט את שכחת דברי התורה של משה מפני שפירושו מיועד ל'בן חמש למקרא',

מן המעיין

חטא העגל | מאת הרב אליעזר ברוד, רב כרמי יוסף

חוטאים ורוקדים

"ויהי כאשר קרב אל המחנה וירא את העגל ומחולות" (שמות לבי, ט). כאשר משה ראה לא רק את העגל, אלא גם את המחולות, השליך מידיו את הלוחות. לא זו בלבד שחטאו, אלא הם גם רוקדים וצוהלים על חטאם.

(רבי יצחק קארו)

מנהיגות וריחוק

לאחר שבני ישראל חשבו שמשה מת, מדוע לא מינו את אהרון במקומו? אלא אהרון, רודף השלום, היה קרוב יותר מדיי אליהם, ואין לבריות דרך ארץ כלפי מי שמרגישים כלפיו קרבה יתרה.

(רבי יצחק מוורקה)

הנשים לא חטאו

"פרקו נזמי הזהב אשר באזני נשיכם" (שמות לב, ב). כדי להפר את מחשבתם ציווה עליהם אהרון להביא את "נזמי הזהב אשר באזני נשיכם ובנותיכם". הוא ידע שהנשים לא יותרו במהרה על תכשיטיהן. ואכן, הנשים לא נתנו זהב בעבור העגל, אבל בני ישראל הביאו את נזמי הזהב שלהם, "אשר באזניהם".

(אלשיך)

רד מגדולתך

"לך רד כי שיחת עמך" (שמות לב, ז). מאי "לך"

רד? אמר רבי אלעזר, אמר הקב"ה למשה: לך רד מגדולתך. כלום נתתי לך גדולה אלא בשביל ישראל. עכשיו שישראל חטאו, אתה למה לי.

(ברכות לב, א)

נטילת הזכות

משה לא נענש על מעשה העגל עצמו. אין לראות את הירידה הזאת כעונש על עצם החטא, אלא כנטילת הגדולה שקיבל בזכות ישראל, והזכות הזאת לא הייתה קיימת עוד לאחר שחטאו.

(ספר המאמרים קונטרסים)

המנהיג מחובר לעם

אם הדברים הגיעו עד כדי ש"שיחת עמך" – "לך רד". אתה חייב לרדת ממדרגתך עמם. אסור למנהיג להתרחק מן העם, אפילו כשהוא שרוי בירידה.

(עוללות אפרים)

כוחה של ראייה

משה כבר שמע מפי הקב"ה שבני ישראל עשו עגל מסכה, ובכל זאת השמיעה הזאת לא הביאה אותו לידי אותה התרגשות שהביאה הראייה, כשראה במו עיניו את העגל, ולכן רק אז שבר את הלוחות.

(ביאורי הרנ"ג)

הבחינה מיותרת

ירושלים, שנת תש"ב. מלחמת העולם השנייה ממיטה חורבן על יהדות אירופה, אך תוצאותיה החמורות פוגעות גם במעגלים רחבים יותר. המסחר הבינלאומי משותק, ועוני ומחסור מכים במדינות רבות.

גם בבית משפחת גרוסמן בירושלים הורגשו היטב הדוחק והמחסור. ר' זלמן, אבי המשפחה, איבד את מקור פרנסתו, וישב ללמוד תורה בכולל 'אהל משה'. ילדיו סבלו מרעב ממשי. שום פתרון לא נראה באופק.

באותם ימים הופיע בירושלים תעשיין עשיר, פלדמן שמו, והקים מלטשת יהלומים גדולה בבית היתומים 'דיסקין', שעמד שמו. הוא חיפש פועלים למפעלו. אנשי מקצוע מיומנים לא היו בנמצא, אך פלדמן הציע לצעירים ללמוד אצלו במשך שנה את המקצוע, תמורת משכורת חודשית של שלוש לירות, שיינתנו כהלואה, ובתום תקופת ההכשרה ינוכה הסכום משכרו של הפועל.

מפעל הליטוש היה קרש הצלה ליהודי ירושלים. בעזרתו הצליחו רבים להיחלץ מהעוני הקשה ולהביא פרנסה לבתיהם.

ישראל, בן התשע־עשרה, בנו הבכור של ר' זלמן, הביט בלב נחמץ בסבלו של אביו. אף שהיה בעל כישרונות עילאיים, שאתם השקיע יומו ולילה בלימוד התורה, סבר שכעת הזמן לסגור את הגמרא ולהתגייס להצלת המשפחה. אם יצטרף למפעל החדש יוכל להביא רווחה כלכלית למשפחתו ולהקל על הוריו.

ההחלטה לא הייתה קלה לו. הוא נועץ באחד מגדולי ירושלים, שהכיר היטב את קשייה של המשפחה, ורק כשקיבל את הסכמתו החליט לעבוד במפעל במהלך היום, ואת שעות הלילה להקדיש ללימוד התורה.

כאשר הודיע על כך לאביו ציפה לראות את שמחתו למשמע הבשורה. ר' זלמן האזין לבנו, ומרגע לרגע נפערו עיניו בתימהון. פתאום פרץ בבכי עז. "אוי לילי!", זעק בכאב, "שכך עלה בדעתו של בני מחמדי, לעזוב את לימוד התורה הקדושה!". ישראל נחרד. מיד הודיע לאביו כי הרעיון בטל ומבוטל כלא היה.

כעבור זמן מה הגיעה הצעה חדשה, ממקום לא־צפוי לגמרי.

זה היה באספה שהתקיימה בביתו של ר' זלמן, בהשתתפות ראשי 'עזרת

חולים ומרפא' שר' זלמן נמנה עמהם, עם הרב שמואל קיפניס, מגאוני ירושלים. העוני הקשה לא חמק מעיניו של הרב, ובמוחו צננץ רעיון.

"שמעתי שפוחחים בירושלים ישיבה חדשה, ישיבת קמניץ, בראשות הגאון רבי משה ברנשטיין", שח לבעל הבית. "כדי לצרף לשורות הישיבה תלמידים מצטיינים, מבטיחים תמיכה חודשית של שלוש לירות למשפחה. נראה לי

שבנכם, ישראל, מתאים לישיבה זו". ההצעה הזאת מצאה חן בעיני ר' זלמן. הוא המתין שבנו ישראל ישוב מלימודיו, ואז סיפר לו על הצעתו של הרב קיפניס. "שמעתי על כך", השיב ישראל, "אבל אינני מצוין".

"מחר אגש אל רבי יוסף־צבי דושינסקי, ראש הישיבה שלך", ענה ר' זלמן, "ואבקשו לכתוב בעבורך מכתב המלצה. כמורכן אשוחח עם

לומדים גאולה

מאת מנחם ברוד

תפילה מתפרצת

בבוא הגאולה תיעשה הפרה האדומה העשירית, כפי שהרמב"ם מפרט את ההיסטוריה של קיום מצווה זו (הלכות פרה אדומה סוף פרק ג): "תשע פרות אדומות נעשו משנצטוו במצווה זו עד שחרב הבית בשנייה. ראשונה עשה משה רבנו, שנייה עשה עזרא, ושבע מעזרא עד חורבן הבית. והעשירית יעשה המלך המשיח, מהרה ייגלה, אמן כן יהי רצון".

המילים האחרונות של הרמב"ם מעוררות שאלה: הלוא ספר הרמב"ם הוא ספר הלכות ולא ספר תפילות ומשאלות. כל מילה שלו גם שקולה ומדודה, והלכות רבות נלמדות מדיוק לשונו. איזה מקום יש אפוא בספרו ההלכתי לתוספת "מהרה ייגלה, אמן כן יהי רצון"? (בכך שונה תוספת זו כאן, ב'יד החזקה', מלשון הרמב"ם בפירוש המשניות [סנהדרין פרק חלק, זיבור המתחיל "וכת שנייה"]).

ציפייה מתמדת

אפשר היה לומר שהרמב"ם רוצה ללמדנו כי יהודי צריך להתפלל על ביאת המשיח. ואולם הסבר זה אינו מספק, שכן הלכה זו, בדבר הצורך בתפילה על ביאת המשיח, הייתה צריכה לכאורה להיכתב בפרקים שבהם נידונות הלכות המשיח, ולא כאן, כאשר המשיח מוזכר רק בדרך אגב.

אלא שההסבר הוא (לקוטי שיחות כרך כח, עמ' 131) שהרמב"ם אכן רוצה ללמדנו בכך הלכה חשובה על עומק הציפייה והתפילה לביאת המשיח. גם כאשר עניין הגאולה עולה בדרך אגב, הוא צריך לעורר אצל יהודי רגשות עמוקים כל־כך של כמיהה ותשוקה, עד שמיד יישא תפילה: "מהרה ייגלה".

בעניין האמונה במשיח הרמב"ם פוסק (הלכות מלכים פרק יא הלכה א): "כל מי שאינו מאמין בו או מי שאינו מחכה לביאתו... הוא כופר... בתורה ובמשה רבנו". הרי שלא דיי להאמין שהמשיח יגיע, אלא חובה גם לקוות ולצפות לבואו. מי שמאמין בבוא המשיח אך אינו מצפה לו – אמונתו לוקה בחסר.

מכיוון שהאמונה בביאת המשיח היא חובה תמידית, גם החובה לצפות לבואו היא חובה תמידית. בכל עת צריך יהודי לחיות בתחושה של תקווה וציפייה, שהנהיגה המשיח בא. כך אנו גם מתפללים שלוש פעמים ביום: "לישועתך קיוונו כל היום" – אנו מקווים לגאולה בכל רגע של היום.

גם באזכור אגבי

תחושה עזה כזאת של ציפייה נובעת מהכרה אמיתית במשמעותה של הגאולה. יהודי יודע שלא ייתכן להגיע לשלמות בקיום התורה והמצוות בלי המשיח. עבודתנו בלימוד התורה ובקיום המצוות חלקית בלבד כל עוד לא באה הגאולה. לכן היהודי חש תחושה מתמדת של חסר, והוא שרוי כל העת בתשוקה עזה לגאולה.

זו אפוא ההלכה שהרמב"ם מלמדנו – כאשר יהודי מחכה לבוא המשיח בדרך הראויה, הרי כשהוא מזכיר עניין כלשהו השייך לגאולה – אף אם אִזְכּוֹר הגאולה בא בדרך אגב – מיד מתעוררים בו רגשות עזים של צימאון ותשוקה, עד שהוא פורץ בו במקום בתפילה: "מהרה ייגלה, אמן כן יהי רצון".

לכן שילב הרמב"ם עניין זה בהלכות הפרה האדומה דווקא ולא בהלכות המזבחות על המשיח ועל הגאולה. אילו היה כותב זאת שם, היינו מבינים שכאשר עוסקים בסוגיית הגאולה יש צורך להתפלל עליה. אך בהבאת התפילה לגאולה דווקא כשהיא מוזכרת בדרך אגב הרמב"ם מלמדנו שהתפילה לגאולה צריכה לפרוץ מלבו של היהודי גם כשהוא עוסק בעניינים אחרים, אלא שכשהוא נזכר בגאולה – מיד הוא מבטא את תשוקתו וכמיהתו לביאת המשיח במהרה בימינו.

הגאון רבי זליג־ראובן בנגיס ואציע לו לבחון אותך, וכך תקבל עוד מכתב המלצה. תקותי ששתי המלצות מגאוני ירושלים יסללו את דרכך לישיבתו של רבי משה ברנשטיין".

בלב חרד נערך ישראל לבחינה. גאונו של הרב בנגיס הייתה מפורסמת לכול. הוא שלט בכל דפי הש"ס על בורגים וידע לצטט מילה במילה גם את פירושו רש"י והתוספות. מתוח ונרגש יצא אפוא אל הבחינה.

"על מה תרצה להיבחן?", שאל הגאון את הצעיר.

"על מה שהרב ירצה לבחון אותי!", באה התשובה.

הרב בנגיס פתח בשאלות שהקיפו סוגיות מכל מרחבי התלמוד. רגע אחד היו במסכת פלונית, ובבא אחריו מצאו עצמם בסוגיה אחרת לגמרי. הבחור לא נרתע ממטר השאלות שניתן על ראשו, והתמודד עמן בכבוד, בתשובות מהירות וברורות.

רבי זליג־ראובן לא היה יכול שלא לכבוש את התפעלותו מגאונו של הבחור. הוא נטל את הקולמוס ולא חסך בשבחים על הנבחן: "אור בוקע ממערב, כוכב חדש עולה בשמי היהדות והתורה!", כינה אותו.

בה בעת ניגש ר' זלמן לרב דושינסקי בבקשה לכתוב המלצה בעבור בנו. הרב דושינסקי, שהכיר את ישראל היטב, האריך לתאר במליצות לשונו את מעלותיו של התלמיד החשוב: "בעל סברא ישרה, מתמיד בלימודו חשכה כאורה...".

מצויד בשתי ההמלצות הכין עצמו הבחור לקראת הבחינה אצל ראש ישיבת קמניץ, הרב ברנשטיין. הוא שינן היטב כמה מן הסוגיות שנלמדו בישיבה, ובדריכות עלה אל ביתו של ראש הישיבה. כשמסר לידיו את כתבי ההמלצות של הגאוני, עיין בהם ראש הישיבה קצרות ואמר: "התקבלת ללימודים בישיבה! ביום ראשון נתחיל ללמוד מסכת בבא קמא!".

ישראל נדהם למשמע אוזניו. "ומה על המבחן שעליי לעבור?", שאל בתמיהה.

השיב ראש הישיבה: "לא אכחד ממך, לפי הדברים הכתובים כאן, אתה תלמיד חכם גדול ממני. מפחד אני לבחון אותך!".

ברבות הימים היה הבחור העילוי לגאון רבי ישראל גרוסמן, ששימש ראש ישיבות קרלין, תומכי תמימים בכפר חב"ד, ופינסקי־קרלין (נסתלק לפני עשר שנים, בכ"ג באדר).

(על־פי 'גדול בישראל')

"אימא נלחמה והחזירו לה אותי"

אותי להמשך טיפול במרכז רפואי אחר. אימא האמינה ולא ידעה מה מצפה לה."

נחישות של אם

בכל יום באה האם המודאגת למרכז הרפואי ושאלה על בנה. "אמרו לה 'תבואי מחר', 'תבואי מחרתיים'. כשהיא קלטה שמרמים אותה החלה לצעוק. אימא שכלה ארבעה ילדים בתימן. היא לא הייתה יכולה לשאת עוד שכול".

הרב זכריה ממשיך ומגולל: "הצוות ניסה להרגיע אותה, אבל היא לא נרגעה. לסבי, מורי הרב עוואד מתנה, שהיה אב בית דין, היו קשרים, והוא הצליח להגיע עד צמרת השלטון. אימא הוסיפה לנהל מאבק נחוש. 'אני לא אזה מפה עד שאתם מביאים לי את הילד', הבהירה לצוות הרפואי. הנחישות שלה ניצחה, ולבסוף החזירו אותי לידיה".

מפגש עם הרבי

הוא למד בישיבת 'אוצר התלמוד' ברמת'גן ובהמשך למד הוראה. לאחר נישואיו עבד בבית ספר חב"ד בחולון. בפרוץ מלחמת יום הכיפורים שירת בסיני וניצל בנס. החוויות נצורות בלבו. "כשחזרתי לבית הספר, המורים הציעו שאסע לקבל את ברכת הרבי מליובאוויטש. טסתי לניו

כשהד"ר הרב מנשה זכריה שמע את החלטת הממשלה לפתוח לציבור את תיקי ילדי תימן עלה חיך מריר בזוויות פיו. הוא נזכר בסירובים שקיבל כשביקש לקבל מסמכים לצורך מחקר שערך בנושא חטופי תימן. "הייתי אז סטודנט צעיר. פניתי פעמים רבות ולא נתנו לי שום מסמך", הוא מספר.

הרב זכריה (67) נולד בשנת תש"ט, בכפר ביצ'א שבתימן. אביו היה מחשובי רבני העדה ושימש שוחט ומוהל. כשהיה בן שלושה חודשים בלבד העלו אותו הוריו עמם לארץ, במבצע 'כנפי נשרים'. משפחת זכריה הועברה למחנה עולים בראש העין.

עדויות העולים

לימים, בעזרת בני משפחה וחברים, חקר את עליית קהילת יהודי ביצ'א מתימן והשתלבותם בארץ, ופרסם על כך ספר. גם הקהילה הזאת עברה את אירועי חטיפת הילדים. "אנשים שראיינתי, עולים מתימן, העידו כי גנבו מהם תינוקות, בטענה שצריך לרפא אותם", הוא אומר.

הוא עצמו נחטף והוחזר רק לאחר מאבק נחוש של אמו: "אושפזתי בעקבות מחלה בעיניים ובמעיים. בכל יום הייתה אמי באה להיות ליד מיטתי. יום אחד הודיעו לה שלקחו

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי, עומר

מצווה ממעות מעשר

שאלה: האם אפשר לשלם בעבור מצווה בכספי 'מעשר כספים'?

תשובה: כשאדם מתחיל לתת מעשר, רצוי להתנות שיוכל להוציא ממנו לא רק בעבור עניים אלא לכל דבר מצווה, על-פי כללי ההלכה בעניין.

כל מצווה שאדם חייב בה, אין הוא רשאי לשלם תמורתה ממעות מעשר. תרומה שנודר, יכול הוא להתנות בשעת הנדר שיתן אותה ממעשר; אבל לאחר שנדר, הרי זה דבר שבחובה. אם הבטיח צדקה בלי נדר, רשאי לתיתה ממעשר.

בתוך הגדרת צרכי מצווה אפשר לכלול קניית ספרי קודש שהאדם נזקק להם ללימודו, וכל שכן אם הוא משאיל אותם לאחרים, ובייחוד כשהוא מניחם בבית המדרש כדי שילמדו בהם רבים. וכל שכן צרכי מצווה של ציבור, כגון בניית החוקת ישיבות ומוסדות חינוך לבנים ולבנות, בתי כנסת

הרב זכריה. היעלמות ילדים בקהילת ביצ'א

יורק והתקבלתי ליחידות אצל הרבי. סיפרתי לרבי על עבודתי והוא העניק לי מברכותיו. הרבי התבטא שעוד אלמד תורה באמריקה, מה שאכן התרחש בהמשך, כששימשתי שם מורה שלוש שנים."

הרב זכריה חיבר עוד ספרים, ובהם פירושים על חמישה חומשי תורה וספר באנגלית על חינוך יהודי תימן. בביתו שמורים פריטים עתיקים וספרים של יהדות תימן, שעברו במשפחתו מדור לדור. כיום, בביתו שבעיר מודיעין, הוא רווה נחת מילדיו ומארבעה-עשר נכדיו.

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח על 'הציין' הקדוש של הרבי, ולשלוח מכתבים ל'ציין' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis

Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411

Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

לקרוא ולדעת

הספר שפותח לפניכם צוהר אל ימות המשיח ומשיב על כל השאלות:

- מהי הגאולה? • מה יעשה המשיח?
  - כיצד יתגלה? • ומה יקרה עם הופעתו?
- לשון בהירה | 368 עמודים | כריכה קשה

להזמנות: טל' 1-718-6041020

יופי של סיפורים

שני כרכים של 'צדיקים למופת', מבחר מסיפורי 'שיחת השבוע'

סיפורים מופלאים על צדיקי ישראל מכל העדות

סיפורים שנוטעים יראת שמים, אמונת צדיקים ומידות טובות

טל' 1-718-6041020

